

-253°C

Cesta k vodíkové budoucnosti

Ing. Martin Kálecký

Kryogenní odbornost

Vysoce technicky vyspělá zařízení používaná v celém dodavatelském řetězci kapalných plynů.

Systémy pro výměnu tepla

- Heat exchangers
- Cold boxes
- Air cooled heat exchangers
- Nitrogen rejection units
- High efficiency flow fans
- Specialty heat exchangers
- LNG liquefaction plants
- Turboexpanders

Kryogenní zásobníky

- Storage tanks
- ISO containers
- LNG regasification
- MicroBulk (packaged gas systems)
- Fueling stations
- Mobile equipment
- Vaporizers

Repair, Service & Leasing

- Service agreements
- Parts and repair
- Leasing solutions
- Installation
- Lifecycle service

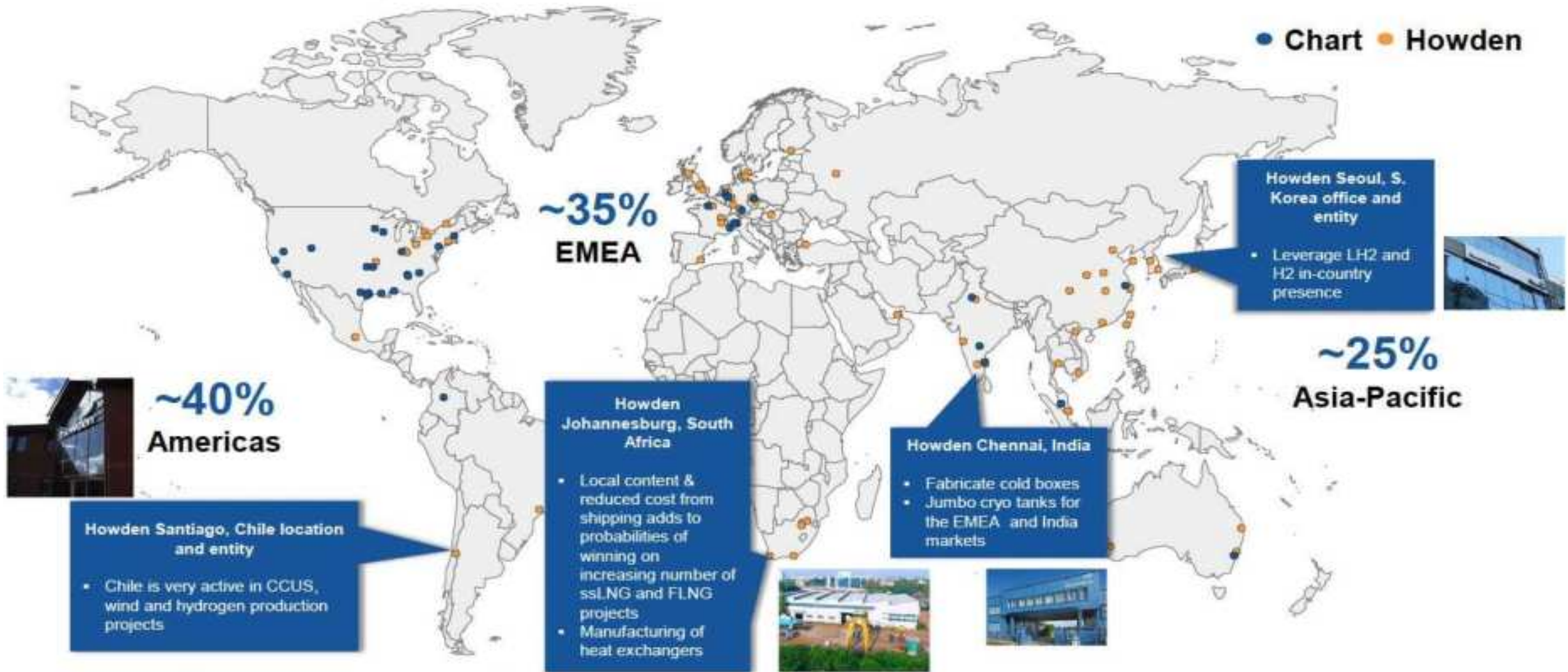
Specialty Markets

- Hydrogen energy
- Carbon capture
- Water treatment
- Beverage carbonation
- Liquefaction – biogas, H₂, He
- Liquid air energy systems

Global Reach

A Global Footprint to Serve Customers Locally

Note: Percentages represent estimated % of revenue on a combined company basis.

Chart Ferox – Děčín

Hlavní evropským inženýrským a výrobním závodem společnosti Chart

Kryogenní zařízení a řešení pro skladování, distribuci a použití zkapalněných plynů, včetně O₂, N₂, CO₂, LNG a LH₂

Přes 80 let historie

Obrat: \$115M

Počet zaměstnanců: 600

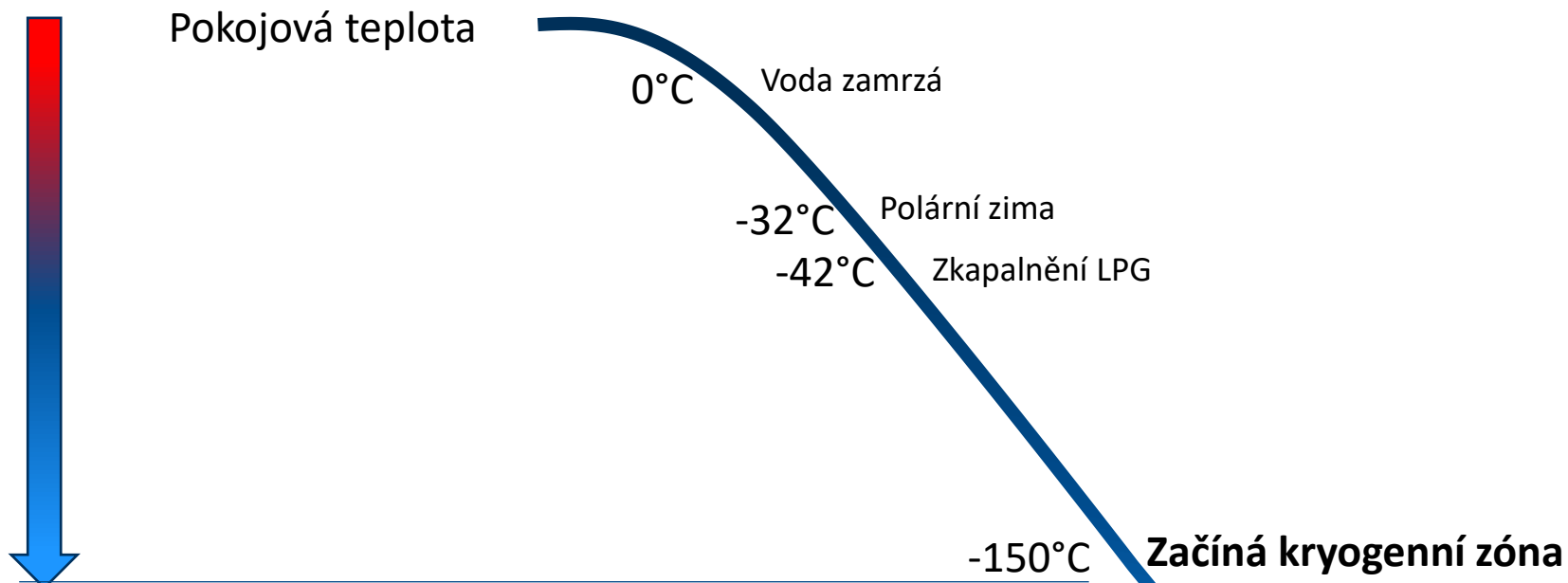
1963 – Společnost Minnesota Valley Engineering dodává první nádrž na skladování kryogenní kapaliny na světě

1964 – závod Ferox v České republice staví svou první kryogenní nádrž

Kryogenní zóna

Při teplotě 0 °C je hustota vodíku v plynném stavu 0,089 gramu na litr

800x větší hustota

LPG 250x
LNG 600x

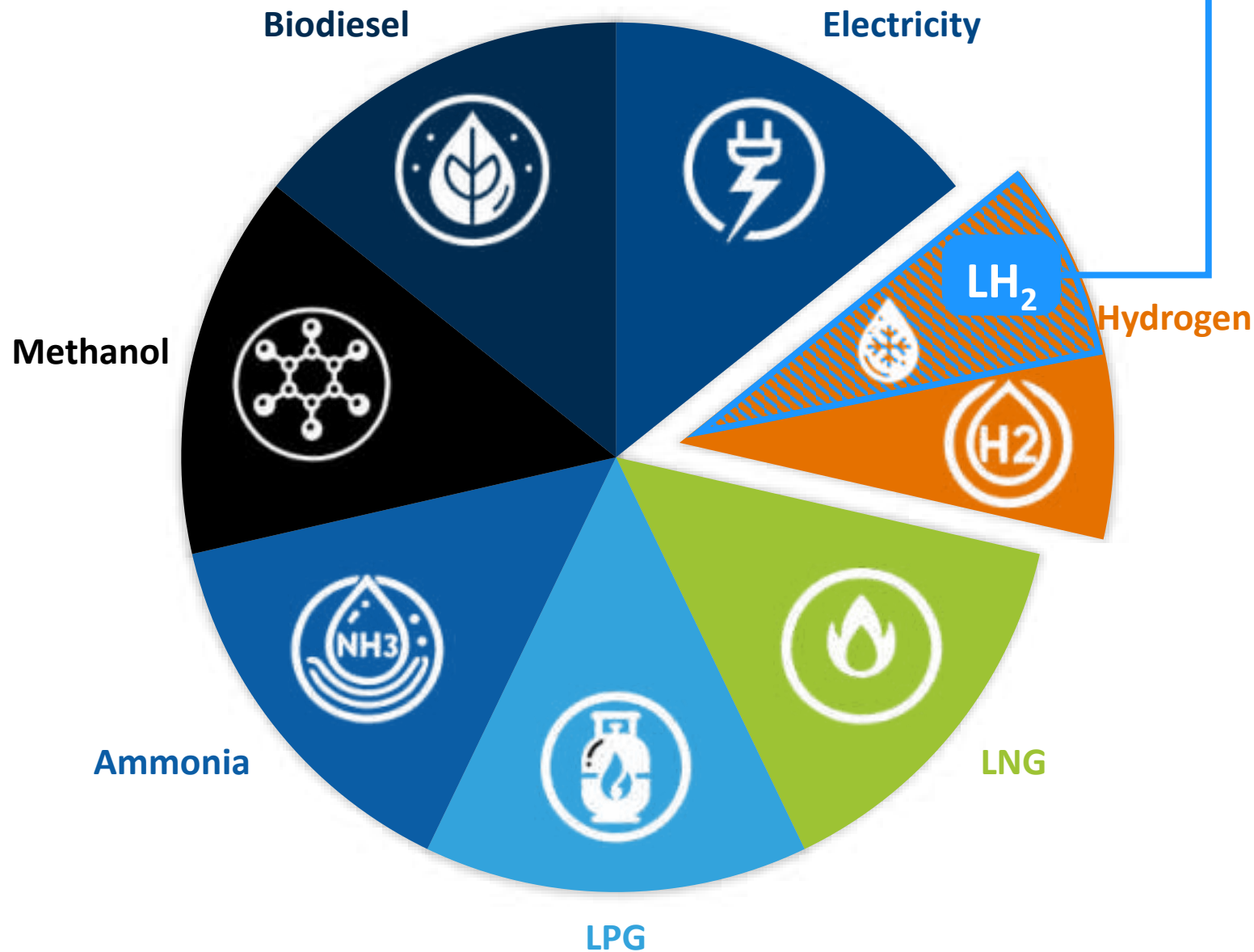
V kapalném stavu při bodu varu -253°C a atm tlaku, má vodík hustotu 70,79 gramu na litr.

Historie kapalného vodíku

Od 60. let 20. století byl kapalný vodík tažen vesmírným průmyslem (hustota energie LH2 pro rakety)

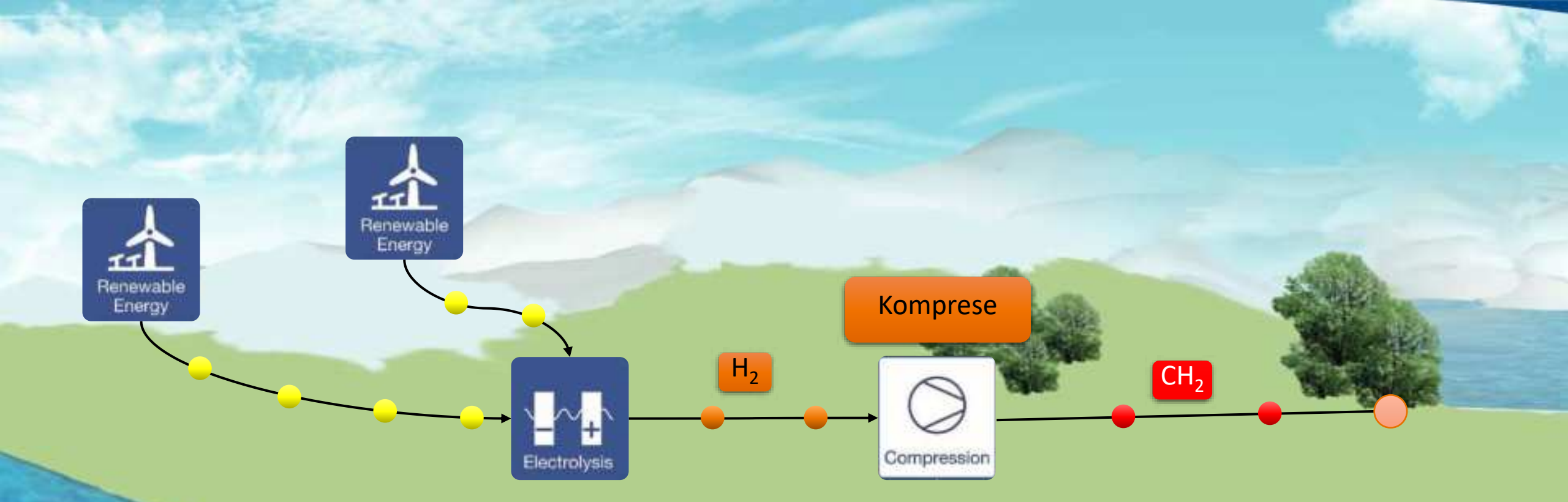

MIX alternativních paliv budoucnosti

LH₂

1. Nákladní doprava
  - USA 2020s
  - EU 2030s
2. Lodní doprava
  - Pobřežní přeprava – Severní, Baltské, Středozemní moře 2030s
3. Letecká doprava
  - 2030s testování prototypů
  - 2035 první komerční lety
4. Vesmírný program

H2 Čerpací stanice

Plnění láhví

Plnění CH₂ návěsů

10 MW Regionální hub

GW hub

Zkapalnění

1000 bar

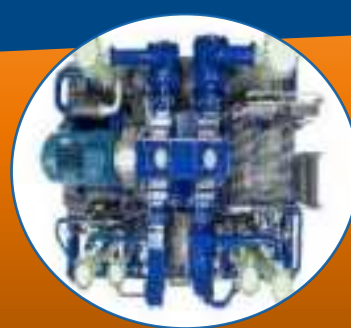
450 bar

350 bar

200 bar

20 bar

5 bar

Pístové a membránové kompresory

Šroubové kompresory

Desítky let zkušeností se zkapalňováním vodíku a helia

- Brazed Aluminum Heat Exchangers (BAHX)
- Cold Boxes

Kapacita produkce LH₂

5 - 30 tun/den

Celosvětový lídr v oblasti nádrží na kapalný vodík

- Postaveno >900 velkoobjemových nádrží LH₂

Objem LH₂

200 - 1700 m³

Hmotnost LH₂

14 - 122 tun

LH₂ Železniční cisterny

8 000 kg

LH₂ Silniční Cisterny

4 300 kg

LH₂ ISO kontejnery

40 ft ISO - 3 000 kg

Čerpací stanice pro LH2 vozidla

- Přenosné
- Podzemí
- Nad zemí

Skladování H2 ve stanici

Typ nádrže ve vozidle

Kapalina

Kapalina

Kapalina

Stlačený plyn

Stlačený plyn

Stlačený plyn

LH2 Dispenzory a Průtokoměry

Palubní LH2 nádrže pro nákladní vozy

Plnicí stanice pro osobní, nákladní a hromadnou dopravu

Tankování letadel

LH2 Bunkering systémy pro lodě

Palivové systémy pro lodě poháněné kapalným vodíkem

Tankování lodí

Největší uložště LH₂ v Evropě

Počet zásobníků: 5

Objem jednoho zásobníku: 500 m³

Celkové skladové hospodářství: 2500 m³

Největší uložště kapalného vodíku v Evropě.

Sustainable Hydrogen Propulsion for Ships

€14,295,314
Budget

13
Partners

6
Countries

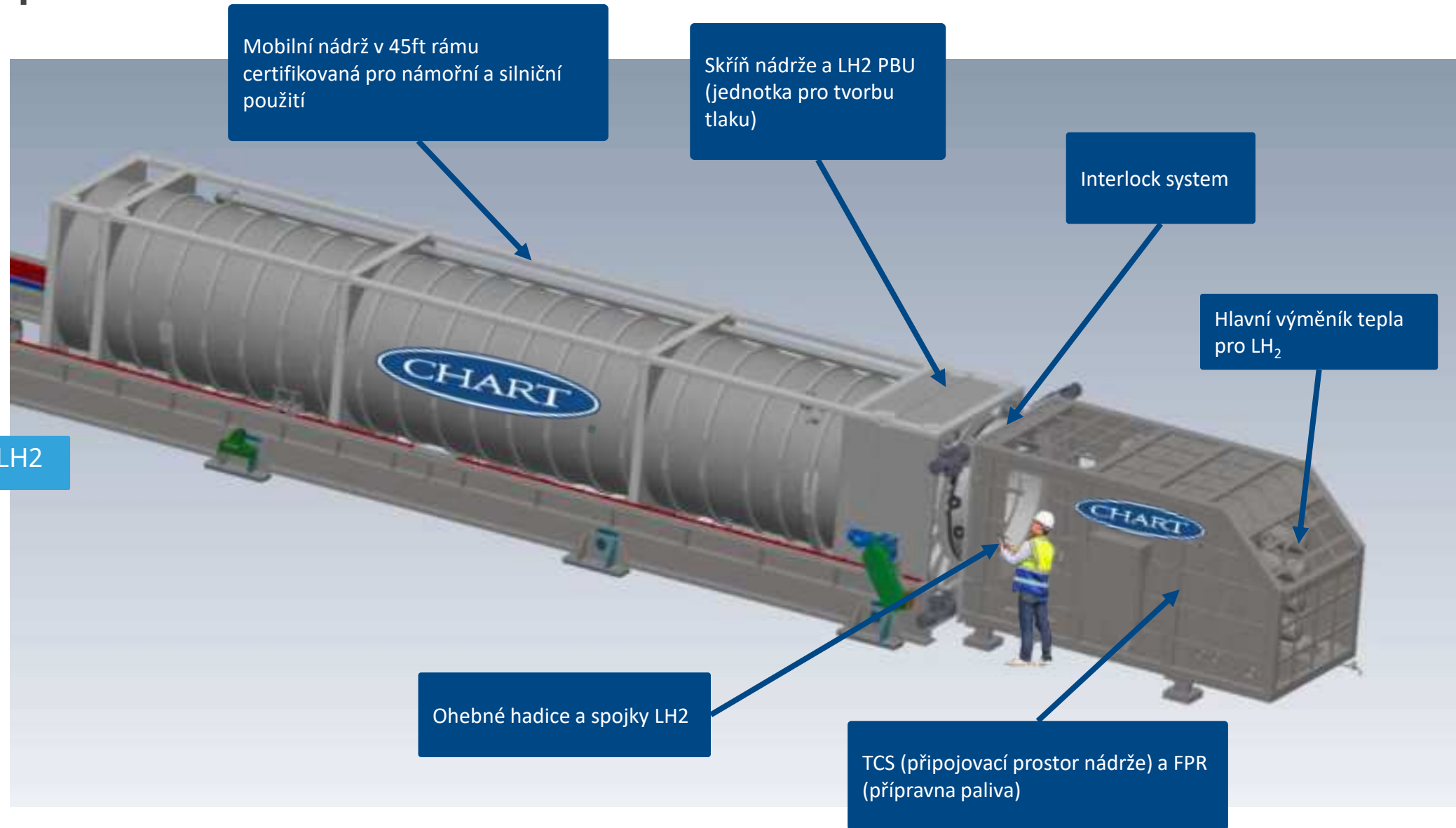
Vyvinout LH2 systém vhodné pro více typů plavidel a podpořit cíle International Maritime Organization 2030 a 2050.

Vyvinutý koncept je založen na

- skladování vodíku prostřednictvím mobilních tanků typu C
- jejich specializované logistice plnění vodíkem
- vývoj pohonu na bázi palivových článků

Projekt byl zahájen 1. června 2022 a potrvá 4 roky.

Financováno z programu Horizon Europe.

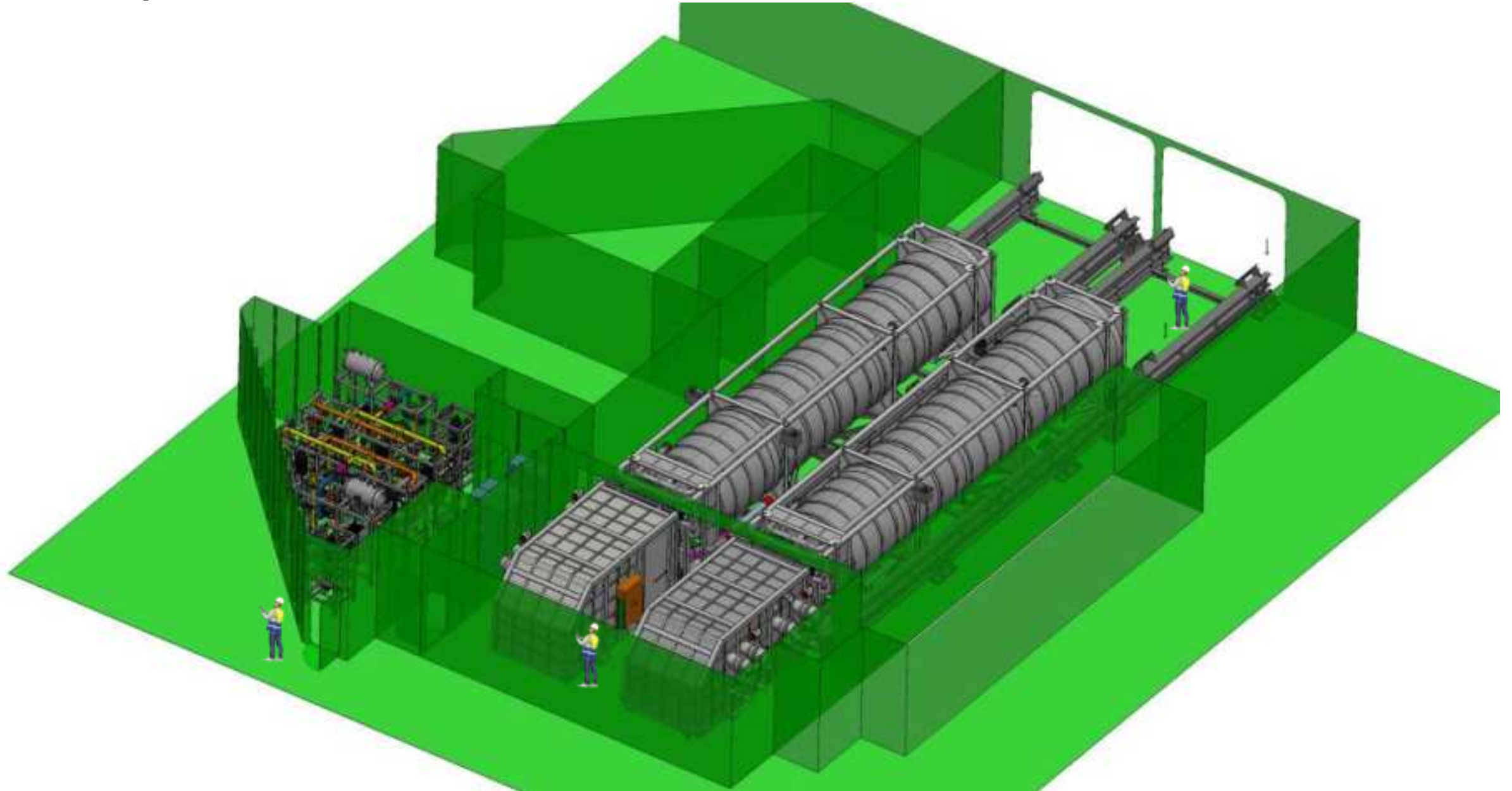

Jakmile je LH2 mobilní tank naplněn, je naložen na loď

Tank je certifikován pro silniční přepravu a využití jako nádrž paliva pro loď

Klíčoví účastníci: Airbus, akademičtí partneři, provozovatelé letišť a společnosti z vodíkového průmyslu

Vývoj technologií tankování LH2 pro komerční letadla

Demostrace pozemního provozu LH2 letadel na 3 Evropských letištích

Vytvoření standardů a certifikací pro letištní provoz LH2

Hodnocení vodíkového value chain pro dimenzování letišť a jejich ekonomiku provozu

Finanční podpora z programu EU Horizon Europe

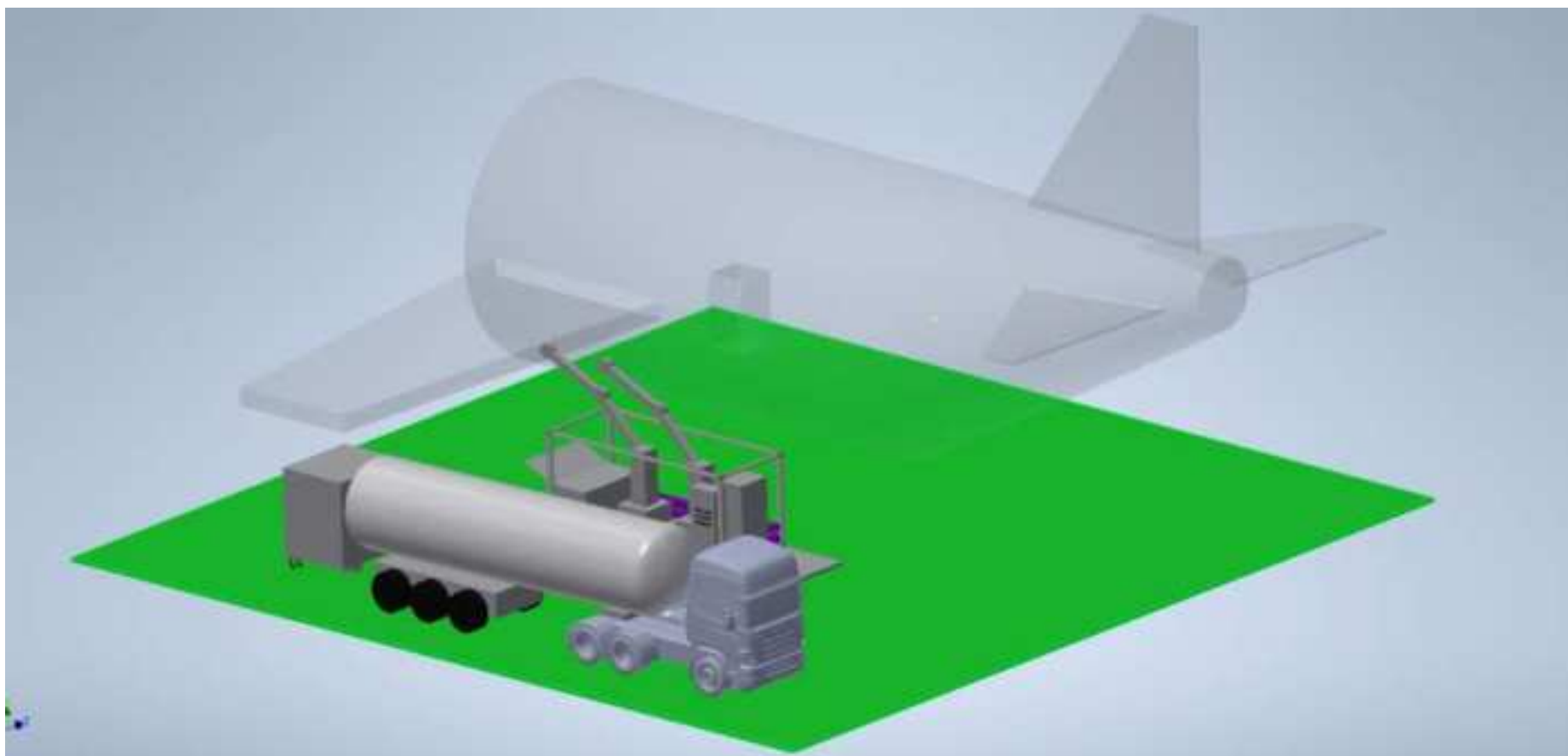
Celkový rozpočet 10,8 milionů EUR

Projekt byl zahájen 16. května 2024 a potrvá 4 roky.

Airbus A220-100 (okolo 100 pasažerů)
tankuje palivo rychlostí 1000 l/min.
Tankování trvá mezi 10 až 20 minutami.

Vodíkový letoun (pro 100 pasažerů) potřebuje okolo
1,5 tuny LH₂. Při stejné době tankování je požadavek
na rychlost tankování 5 až 6 tun za hodinu.

www.chartindustries.com

